

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Milana Moravu v právnej veci žalobcu: **T. T., a.s.**, T., *zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Z. Č., s.r.o., B.*, proti žalovanému: **Správa katastra Topolčany**, Bernolákova 1652, Topolčany, *za účasti vedľajšieho účastníka: S., s.r.o., Ž., zastúpeného advokátom Mgr. J. B., AK so sídlom B.*, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 26S/1/2009-213 zo dňa 23. septembra 2010, takto

r o z h o d o l

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 26S/1/2009-213 zo dňa 23. septembra 2010 **m e n í** tak, že žalobu **z a m i e t a**.

Účastníkom náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom rozhodol o rozhodnutí žalovaného sp. zn. Z 3028/08 zo dňa 27.11.2008 označeného ako návrh na vykonanie záznamu zániku záložného práva – vyjadrenie a rozhodnutie sp. zn. Ev. č. 5130/2008 zo dňa 11.12.2008, označeného ako žiadosť o vydanie rozhodnutia č. Z 3028/2008 podľa § 250j ods. 2 písm. d/ OSP tak, že vec zrušil a vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

Zároveň zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 892,80 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku na účet právneho zástupcu žalobcu.

Uvedeným správnym aktom žalovaný nevyhovel žalobcovmu návrhu na vykonanie záznamu zániku záložného práva, majúc za to, že záložné právo zriadené podľa § 129 Hospodárskeho zákonníka, ktorého režimom sa spravovala aj predmetná zmluva o zriadení záložného práva, má charakter obligačno-záväzkového práva, ktoré viaže iba zmluvné strany. Nový nadobúdateľ nehnuteľnosti, ktorý vec prevzal a na ktorých viazlo záložné právo sa stáva dlžníkom popri pôvodnom dlžníkovi za pohľadávku, pre ktorú sa záložné právo zriadilo, pričom takýto nadobúdateľ zodpovedá do výšky ceny nadobudnutého majetku.

Na návrh na vymazanie záznamu žalovaný zaujal vo svojom vyjadrení zo dňa 27.11.2008 stanovisko, v ktorom uviedol, že návrh na vklad časti majetku T. S. , a.s. T. do dcérskej spoločnosti T. T., a.s. zo dňa 30.7.1997 bol podaný ako návrh na vklad časti majetku formou nepeňažného vkladu. Podľa tohto návrhu bol žalovanému doložený aj súhlas záložného veriteľa a to S., s.r.o. a ďalej záznam zo zasadnutia rady veriteľov T. S., a.s. zo dňa 10.2.1997, ktorý obsahoval súhlas rady veriteľov v skladnom majetku T. S., a.s. do majetku T. T., a.s.. Z uvedeného podľa žalovaného vyplýva, že existenciu záložného práva akceptovali obidve organizácie. Žalovaný preto zastáva názor, že sa nejedná o zánik záložného práva zo zákona a preto žalobcovi doporučil, aby sa obrátil na záložného veriteľa S. Ž, prípadne na súd. Po obdržaní predmetného vyjadrenia žalobca listom zo dňa 9.12.2008 požiadal žalovaného, aby v prípade ak nevykoná záznam zániku záložného práva v zmysle návrhu zo dňa 14.10.2008, vydal o tom relevantné rozhodnutie, nakoľko zaslané vyjadrenie nie je možné považovať za vybavenie návrhu. Na uvedené podanie reagoval žalovaný listom zo dňa 11.12.2008 tak, že žalobcovi oznámil, že rozhodnutie nevydá, nakoľko pri zápise

záznamových listín plní žalovaný len evidenčnú funkciu s poukazom na ustanovenie § 5 a 34 zákona č. 162/1995 Z.z..

Podľa názoru krajského súdu z vyššie označeného zákona vyplýva, že ak žalobca ako osoba oprávnená na podanie návrhu na vykonanie záznamu taký návrh podá a priloží k nemu verejnú listinu alebo inú listinu, je úlohou správy katastra obsah tohto návrhu a hlavne obsah tejto listiny posúdiť v kontexte, či je táto listina spôsobilá na vykonanie záznamu.

Ak takémuto záznamu vyhovie a záznam sa vykoná, správa katastra v skutočnosti akceptovala fakty uvedené v návrhu a spôsobilosť priloženej listiny na vykonanie záznamu, medzi účastníkmi takto nevznikol spor, a preto zákonodarca pri vykonaní záznamu vylúčil aplikáciu všeobecných predpisov o správnom konaní. Ak správa katastra záznam nemieni vykonať, je potrebné, aby o tom rozhodla z dôvodu, aby oprávnenej osobe uviedla skutočnosti brániace vykonanie záznamu, pričom takého rozhodnutie už musí obsahovať náležitosti v zmysle všeobecných ustanovení o správnom konaní, aby mohlo byť predmetom preskúmania.

Vzhľadom na uvedené bolo povinnosťou správneho orgánu, správy katastra, posúdiť, či predložené listiny boli bez chýb v písaní, počítaní alebo iných zrejmych nesprávností, ale súčasne, či predložené listiny boli spôsobilé na vykonanie záznamu na základe splnenia zákonných podmienok na vykonanie záznamu.

Žalovaný správny orgán v danej veci pri posudzovaní splnenia všetkých zákonných podmienok pre vykonanie záznamu na základe predložených listín nedostatočne venoval pozornosť, či sú splnené zákonné podmienky pre zápis záznamu a teda nepostupoval v súlade s ustanovením § 36 ods. 1, 2 katastrálneho zákona.

Nakoľko žalovaný nerešpektoval citované ustanovenia, neskúmal obsah listín predložených žalobcom a nevysporiadal sa žiadnym spôsobom s argumentáciou žalobcu ohľadne tvrdení, prečo podľa jeho názoru záložné právo zaniklo a vo veci náležitým spôsobom nerozhodol, prijal krajský súd záver, že postup žalovaného ako aj jeho rozhodnutie trpí nezákonnosťou, v dôsledku čoho rozhodnutie zrušil v zmysle ustanovenia § 250j ods. 2 písm. d/ OSP, nakoľko postup a následné rozhodnutie správneho orgánu je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov.

Záverom ešte súd uviedol, že sa vo všeobecnej rovine stotožňuje s argumentáciou žalobcu, v zmysle ktorej záložné právo zriadené podľa ustanovenia Hospodárskeho zákonníka je obligačným záväzkovým právom, ktoré zaväzuje iba zmluvné strany a preto nemožno dospieť k záveru, že v prípade ak niekto prevezme nehnuteľnosť, na ktorej viazne záložné právo, dochádza aj k prechodu záložného práva na nového nadobúdateľa založenej veci, v danom prípade nehnuteľnosti.

O trovách konania rozhodol prvostupňový súd podľa § 250k ods. 1 OSP a vzhľadom na úspech žalobcu v konaní mu priznal náhradu trov konania.

Proti rozsudku krajského súdu podal včas odvolanie žalovaný, v ktorom navrhol, aby najvyšší súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a žalobu zamietol z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci.

V dôvodoch odvolania uviedol, že správa katastra ako špecializovaný orgán štátnej správy nemôže konať nad rozsah stanovený zákonom a vydať rozhodnutie aj tam, kde je vyslovene zákonom upravené, že sa rozhodnutie nevydáva a na toto konanie sa nevzťahuje zákon o správnom konaní. Z gramatického, logického a systematického výkladu vyplýva, že konanie o vykonanie záznamu, ktoré môže skončiť aj jeho nevykonaním pre nesplnenie zákonných, najmä formálnych náležitostí, nie je správnym konaním a postup podľa § 34 a nasl. katastrálneho zákona nie je prísne formalizovaný. Z platnej právnej praxe a rozhodovacej činnosti súdov vyplýva, že na celé konanie o vykonanie záznamu sa nevzťahuje Správny poriadok a preto má tento postup podľa § 34 až 37 katastrálneho zákona v spojitosti s ustanovením § 42 katastrálneho zákona v celom jeho priebehu formálne špecifiká.

Správa katastra má za to, že návrh na vykonanie záznamu dostatočne preskúmala a dôvody, pre ktoré nemôže byť záznam vykonaný uviedla vo svojich odpovediach voči návrhom na vykonanie záznamu zo strany navrhovateľa a taktiež boli presne uvedené a vyšpecifikované aj vo vyjadrení Katastrálneho úradu v Nitre voči odvolaniu žalobcu. Žalovaný poukázal na to, že krajský súd v konaní 26S/1/2009 pôvodne dospel k záveru, že žaloba žalobcu vyplýva z § 250v OSP, teda ide o rozhodnutie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správe, ktorý nie je rozhodnutím. Súd toto konanie zastavil pre nedodržanie lehoty podľa § 250v ods. 3 OSP.

Záložné právo pre S., s.r.o. v súčasnosti zapísané v časti C – LV č. X. v k.ú. T. na základe Z 705/97-č zmeny 30/91, 58/97 a 201/97 bolo v evidencii nehnuteľnosti a následne v katastri nehnuteľností vedené a zapísané na základe predložených zápisu spôsobilých právnych listín ohľadom predmetných nehnuteľností.

Vo svojom podaní žalobca uviedol, že k zániku predmetného záložného práva malo dôjsť zo zákona v minulosti a to už pri prvej právnej zmene, avšak žalobca sa nevysporiadal so skutočnosťou, že odvtedy bol zápis predmetného záložného práva dotknutý ďalšími právnymi úkonmi a právnymi zmenami, ktoré robia vec spornou. Zo súvisiaceho listinného materiálu vyplýva, že na základe v katastri nehnuteľností zapísaného predmetného záložného práva, súčasný záložný veriteľ S., s.r.o. nemal pochybnosť o existencii a trvaní tohto záložného práva o čom svedčí aj skutočnosť, že sa opakovane písomne vzdával tohto záložného práva k niektorým nehnuteľnostiam, čo bolo do katastra nehnuteľností zapísané záznamom, ako to spoločnosť T. T. sama uviedla vo svojom návrhu na vykonanie záznamu zániku záložného práva zo dňa 14.10.2008. Aj v návrhu na povolenie vkladu časti majetku T. T., a.s. T. dcérskej spoločnosti T. T., a.s. na základe mimoriadneho valného zhromaždenia akcionárov T. S., a.s. T. podľa notárskej zápisnice bolo uvedené, že nakoľko je časť majetku, ktorá je predmetom tohto nepeňažného vkladu zaťažená záložným právom, bolo potrebné doložiť písomný súhlas záložného veriteľa S., s.r.o. zo dňa 28.4.1997 s týmto nepeňažným vkladom.

Podľa žalovaného správa katastra nie je oprávnená v rámci posudzovania spôsobilosti predloženej listiny, resp. návrhu na zápis do katastra nehnuteľností záznamom, ktorý plní evidenčnú funkciu a nemá vplyv na vznik, zmenu ani zánik práv k nehnuteľnostiam skúmať účinky a povahu v katastri nehnuteľností zapísaného záložného práva. Podľa žalovaného, pokiaľ záložný veriteľ nepožiada správu katastra o výmaz záložného práva z dôvodu jeho zániku alebo záložca k žiadosti nedoloží listinu vystavenú záložným veriteľom preukazujúcu zánik záložného práva určiť či tu právo v danom prípade záložné právo k nehnuteľnostiam, alebo právny vzťah je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, patrí do výlučnej právomoci súdu a deklaratórny rozsudok súdu vydaný na návrh podľa § 80 písm. c/ OSP je listinou spôsobilou na zápis do katastra nehnuteľností záznamom.

Vzhľadom na uvedené žalovaný udáva, že zo strany správy katastra v Topoľčanoch nemohlo dôjsť k vykonaniu záznamu o zániku záložného práva. Na záver žalovaný uviedol,

že vzhľadom k vyššie uvedeným faktom považuje rozsudok krajského súdu za nepreskúmateľný pre jeho nezrozumiteľnosť a za zmätočný.

K rozsudku krajského súdu sa vyjadril aj vedľajší účastník S., s.r.o. svojim vyjadrením zo dňa 19.4.2011, (vedľajší účastník vstúpil do konania oznámením zo dňa 19.4.2011 v zmysle § 93 ods. 1, 3 v spojení s § 246c ods. 1 OSP).

Vedľajší účastník uviedol, že je záložným veriteľom, v prospech ktorého bolo na základe zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zo dňa 3.7.1991 zriadené záložné právo viaznuce na nehnuteľnostiach zabezpečujúce pohľadávku vo výške 38 mil. Sk. Záložné právo bolo zapísané v katastri nehnuteľností na príslušnom liste vlastníctva č. X.

Od prvotného zápisu dochádzalo k zmenám v osobe vlastníka založených nehnuteľností, ktoré boli zohľadnené aj v zápise dotknutého záložného práva v katastri nehnuteľností. Záložné právo je aktuálne evidované v katastri nehnuteľností a to na liste vlastníctva č. X. k.ú. T. Vedľajší účastník napriek tomu, že bol zapísaný ako záložný veriteľ v konaní proti správe katastra, v ktorom sa koná o jeho záložnom práve doposiaľ nie je účastníkom konania a ocitol sa v situácii, kedy sa rozhoduje o žiadosti na výmaz záložného práva, t.j. o jeho právach a povinnostiach bez toho, aby mohol byť účastníkom konania a realizovať právo na súdnu a inú právnu ochranu garantovanú v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a základných slobôd.

Ďalej vedľajší účastník uviedol, že žalobca podal žalobu proti spoločnosti S., s.r.o. na určenie, že nie je oprávnená vykonať výkon záložného práva. Uvedená žaloba bola podaná na Okresný súd Topoľčany dňa 28.6.2010 a konanie o nej je vedené pod sp. zn. 8Cb/123/2010.

Okresný súd Topoľčany na základe návrhu vedľajšieho účastníka zo dňa 2.12.2010 uznesením č. 8Cb/123/2010- 275 zo dňa 3.1.2011 uložil žalobcovi povinnosť zdržať sa podania žiadosti alebo návrhu na zápis zániku záložného práva zriadeného pre S., s.r.o. ako záložného veriteľa k predmetným nehnuteľnostiam v katastri nehnuteľností. Proti uzneseniu podal žalobca odvolanie, ktorému odvolací súd vyhovel a zmenil uznesenie tak, že návrh má byť v celom rozsahu zamietnutý.

Vzhľadom na prebiehajúce súdne konanie, ktoré nie je právoplatne skončené, ak by žalobca dosiahol výmaz záložného práva v rámci konania proti správe katastra nehnuteľností a následne previedol dotknuté nehnuteľnosti na inú osobu, nastal by nenapraviteľný právny stav, ktorý by nebolo možné zvrátiť ani v prípade nesprávnosti právnych záverov a neoprávnenosti nárokov žalobcu v konaní o určovacej žalobe. Podľa vedľajšieho účastníka by zánik záložného práva za vyššie uvedených okolností predstavoval ujmu, nakoľko by napriek nesprávnosti právnych záverov žalobcu a neoprávnenosti jeho nárokov zaniklo záložné právo S., s.r.o. , ktorá by vo vzťahu k pohľadávke stratila postavenie záložného veriteľa.

Ku vstupu vedľajšieho účastníka do konania a k jeho tvrdeniam sa vyjadril žalobca podaním zo dňa 18.11.2011.

Oznámil, že nepodáva návrh na rozhodovanie o príslušnosti vedľajšieho účastníka podľa § 93 ods. 3 OSP.

Vo svojom vyjadrení potvrdil, že skutočne za účelom ochrany svojich práv, keď spoločnosť S., s.r.o. začala realizovať výkon záložných práv, ktoré sú predmetom tohto konania, podal žalobca na Okresný súd v Topoľčanoch dňa 28.6.2010 žalobu o určenie, že S., s.r.o., ako odporca, nie je oprávnený uskutočniť výkon záložných práv.

Žalobca poukázal na to, že vedľajší účastník sa mylne domnieva, že konkrétne záložné právo sa neriadi hospodárskym zákonníkom, ale občianskym zákonníkom s odôvodnením, že komplexná úprava záložného práva ako takého bola presunutá do občianskeho zákonníka. Poukázal na judikatúru súdov Slovenskej a Českej republiky, ktoré sa jednoznačne zhodujú v tom, že záložné práva vzniknuté podľa hospodárskeho zákonníka sa ustanoveniami hospodárskeho zákonníka spravujú aj naďalej. S účinnosťou od 1.1.1992 bol síce zrušený hospodársky zákonník a nadobudol platnosť obchodný zákonník, avšak pre obchodné vzťahy zákonodarca ponechal úpravu záložného práva podľa § 297 a nasl. Vzťahy založené podľa predchádzajúcej právnej úpravy hospodárskeho zákonníka sa v zmysle § 763 ods. 1 Obch. zák. spravovali naďalej pôvodným zákonom. Skutočnosť, že zriadené záložné právo sa spravovalo ustanovením hospodárskeho zákonníka aj po zrušení úpravy záložného práva v obchodnom zákonníku zákonom č. 526/2002 Z.z. preukazuje aj tá skutočnosť, že uvedeným

právnym predpisom ostalo ustanovenie § 763 ods. 1 Obch. zák. nedotknuté a naďalej platí v nezmenenej forme.

Žalobca poukázal na to, že záložné právo v dôsledku prenechania nehnuteľností tretej osobe zaniklo v roku 1992 a následne opätovne v dôsledku prenechania nehnuteľnosti žalobcovi bez toho, aby žalobca vykonal akýkoľvek úkon smerujúci k vzniku, resp. obnoveniu záložného práva na sporných nehnuteľnostiach v roku 1997, teda niekoľko rokov pred tým ako nadobudol účinnosť zákon č. 526/2002 Z.z..

Po zrušení hospodárskej arbitráže, ktorej mohol záložný veriteľ podľa § 129g ods. 3 hospodárskeho zákonníka navrhnúť predaj zálohu, sa záložný veriteľ mal právo obrátiť v zmysle čl. 3 bod 9 písm. a/ zákona č. 519/1991 Zb. na súdy. Toto prechodné ustanovenie však neprenieslo na súdy právomoc orgánov hospodárskej arbitráže nariadiť predaj zálohu. Záložný veriteľ už nemal právo podať návrh na predaj zálohu, ale predpokladom výkonu rozhodnutia súdom muselo byť od 1.1.1992 vykonateľné rozhodnutie a neplnenie povinnosti na základe vykonateľného rozhodnutia povinným.

Ohľadne otázky, či bola splatená zabezpečená pohľadávka, žalobca poukázal na rozsiahly dôkazový materiál predložený súdu v konaní pred Okresným súdom Topoľčany pod sp. zn. 8Cb/123/2010, najmä výpisy z účtov preukazujúce postupnú úhradu pohľadávky jej jednotlivým vlastníkom na základe mnohopočetných postúpení pohľadávky. Žalobca súdu dostatočne úhradu pohľadávky preukázal a pokiaľ S., s.r.o. tvrdí opak, spočíva na ňom dôkazné bremeno.

Žalovaný uviedol, že síce rozsudkom Okresného súdu v Topoľčanoch č. k. 7Cb/30/2005-157 zo dňa 17.2.2006 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 15Cob/89/2006-217 zo dňa 10.10.2006 odvolací súd dospel k právnemu záveru, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na určení neexistencie záložných práv, avšak týmto rozsudkom nedošlo k záväznému posúdeniu právneho vzťahu. Vzhľadom na skutočnosť, že v označenom konaní súd zamietol určovaciu žalobu žalobcu bez toho, aby záväzne posúdil existenciu záložných práv, neexistuje prekážka, ktorá by bránila súdu v tomto alebo v inom konaní otázku existencie záložných práv záväzne posúdiť. Uvedené skutočnosti akceptoval aj Krajský súd v Nitre v konaní č. 26S/1/2009, keď posudzoval otázku záložných práv napriek

vedomosti o vyššie označenom konaní s odôvodnením, že nedošlo k záväznému posúdeniu otázky určenia právneho vzťahu.

Na základe vyššie uvedeného žalobca žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Nitre č. 26S/1/2009-213 zo dňa 23.9.2010 ako vecne správny potvrdil, prípadne, aby zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v časti uvedenia ustanovenia, podľa ktorého bolo rozhodnutie správneho orgánu zrušené tak, že vo výroku rozsudku bude uvedené aj ustanovenie § 250j ods. 2 písm. a/ OSP.

Zároveň žiadal, aby odvolací súd zaviazal žalovaného k náhrade trov odvolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2, § 246c OSP), preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní a konanie, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia pojednávania a potom, čo bolo oznámenie o vyhlásení rozhodnutia zverejnené najmenej päť dní vopred na úradnej tabuli súdu, na internetovej stránke najvyššieho súdu www.nsud.sk rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1 až 3 OSP). Rozhodol jednomyselne.

Z obsahu súdneho spisu súd zistil, že žalobou zo dňa 19.1.2009 sa žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť vykonať pre k.ú. T. na LV č. X. záznam zániku záložného práva zapísaného v časti C, LV č. X. pod Z 705/97 v prospech S., s.r.o. pre nehnuteľnosti špecifikované v petite žaloby.

O podanej žalobe rozhodol krajský súd uznesením č. k. 26S/1/2009-97 zo dňa 30.4.2009 tak, že konanie zastavil, pričom určil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že skúmal len to, o aký druh žaloby ide a keďže žalobca špecifikoval v písomnej žalobe, že petit návrhu v konaní o preskúmanie nezákonnosti postupu vrátane nečinnosti vyplýva z § 250t a § 250v OSP bol na pojednávaní súdom vyzvaný, aby presne špecifikoval, podľa ustanovení ktorej hlavy piatej časti žalobu podáva. Žalobca uviedol, že žalobu formuluje ako ochranu pred nesprávnym úradným postupom. Podľa obsahu žaloby ako aj následného vyjadrenia žalobcu, súd dospel k záveru, že žalobca žalobu opiera o ustanovenie § 250v OSP, teda ide o konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorým návrh musí byť podaný do 30 dní

odo dňa, keď sa dotknutá osoba o ňom dozvedela. Keďže žalobca podal z tohto pohľadu žalobu neskoro, súd konanie podľa § 250d ods. 3 OSP za použitia § 250v ods. 8 OSP zastavil.

Proti uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, ktorým sa domáhal zrušenia napadnutého uznesenia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, po preskúmaní napadnutého rozhodnutia rozhodol uznesením č. k. 1Sžo/343/2009-116 zo dňa 17.2.2010 tak, že napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil tunajšiemu súdu na ďalšie konanie.

V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že záver súdu prvého stupňa, že žaloba žalobcu vyplýva z ustanovenia § 250v OSP nemá právne opodstatnenie. Z obsahu žaloby nevyplýva, že by žalobca v žalobe tvrdil, že bol ukrátený na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, alebo nečinnosťou orgánu verejnej správy a teda domáhal sa ochrany proti nezákonnému zásahu žalovaného alebo proti jeho nečinnosti. Priamo z obsahu žaloby však vyplýva, že žalobca namieta nezákonnosť postupu žalovaného správneho orgánu, keď žalovaný v jeho návrhu na vykonanie záznamu zániku záložného práva nevyhovel, ktorú skutočnosť mu oznámil listom.

Z uvedených dôvodov podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky súd prvého stupňa nesprávne posúdil žalobu na začatie konania podľa § 250v OSP a následne posudzoval splnenie zákonných podmienok podľa § 250v ods. 3 OSP.

Zároveň Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že žaloba napriek jej rozsiahlosti, trpí vadami spočívajúcimi v nezrozumiteľnosti, pretože jednoznačne nie je zrejmé, čoho sa žalobca domáha a z akých dôvodov. Uložil preto súdu prvého stupňa povinnosť vyzvať žalobcu na odstránenie väd žaloby postupom podľa § 246c ods. 1 OSP v spojení s § 43 ods. 1 OSP.

Prvostupňový súd uznesením zo dňa 26.3.2010 vyzval žalobcu v zmysle pokynov najvyššieho súdu na odstránenie väd žaloby.

Podaním zo dňa 15.4.2010 žalobca na základe výzvy žalobu doplnil tak, že sa domáhal preskúmania postupu a rozhodnutia žalovaného vydaného v konaní č. Z 3028/08 zo dňa 27.11.2008 označeného ako návrh na vykonanie záznamu záložného práva – vyjadrenie, ktorým žalovaný odmietol vykonať záznam zániku záložných práv na základe návrhu žalobcu.

Podľa § 4 ods. 1, 2, 3 katastrálneho zákona č. 162/1995 Z.z. práva k nehnuteľnostiam sa do katastra zapisujú vkladom práv k nehnuteľnostiam do katastra, záznamom práv k nehnuteľnostiam do katastra a poznámkou o právach k nehnuteľnostiam.

Zápisom práv k nehnuteľnostiam sa rozumie vklad, záznam a poznámka.

Zápisy práv k nehnuteľnostiam majú právotvorné, evidenčné alebo predbežné účinky podľa tohto zákona.

Podľa § 5 ods. 2 zákona č. 162/1995 Z.z. záznam je úkon správy katastra plniaci evidenčné funkcie, ktoré nemajú vplyv na vznik, zmenu ani na zánik práv k nehnuteľnostiam.

Podľa § 34 zákona 162/1995 Z.z. ods. 1 práva k nehnuteľnostiam uvedené v § 1 ods. 1, ktoré vznikli, zmenili sa alebo zanikli zo zákona, rozhodnutím štátneho orgánu, príklepom licitátora na verejnej dražbe, vydržaním, prírastkom a spracovaním, práva k nehnuteľnostiam osvedčené notárom, ako aj práva k nehnuteľnostiam vyplývajúce z nájomných zmlúv, zo zmlúv o prevode správy majetku štátu, alebo z iných skutočností svedčiacich o zverení správy majetku obce alebo správy majetku vyššieho územného celku sa do katastra zapisujú záznamom, a to na základe verejných listín a iných listín. Záznamom sa zapisuje i zmena poradia záložných práv z dohody záložných veriteľov o poradí ich záložných práv rozhodujúcim na ich uspokojenie.

Podľa ods. 3 citovaného zákonného ustanovenia na vykonanie záznamu sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

Podľa § 36 ods. 1, 2 katastrálneho zákona správa katastra posúdi, či je verejná listina alebo iná listina bez chýb v písaní alebo v počítaní a bez iných zrejmych nesprávností a či obsahuje náležitosti podľa tohto zákona.

Ak je verejná listina spôsobilá na vykonanie záznamu správa katastra vykoná záznam do katastra.

Podľa vyhlášky č. 79/1996 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 162/1995 Z.z. v znení účinnom v čase začatia konania, podľa § 38 písm. d/ na vykonanie záznamu na návrh podľa § 34 ods. 1 zákona ak právo k nehnuteľnosti vzniklo, zmenilo sa alebo zaniklo zo zákona, sú spôsobilé najmä návrh, ktorého prílohou je doklad viažuci sa k vzniku, zmene alebo zániku práva k osobe; ak ide o právo k cudzej veci, ktoré sa viaže na osobu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v danom prípade je predmetom žaloby preskúmanie postupu rozhodnutia Správy katastra Topoľčany označené ako návrh na vykonanie záznamu zániku záložného práva – vyjadrenie sp. zn. Z 3028/08 zo dňa 27.11.2008 a rozhodnutie Správy katastra Topoľčany označené ako žiadosť o vydanie rozhodnutia k.č. Z 3028/2008, ev.č. 5139/2008 zo dňa 11.12.2008, ktoré rozhodnutia žalobca žiadal zrušiť a vrátiť vec žalovanému správneho orgánu na ďalšie konanie a rozhodnutie, pričom zároveň žiadal, aby Krajský súd v Nitre v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, v čom spočíva nesprávnosť postupu a rozhodnutia žalovanému a aby vyjadril právny názor, že záložné práva na označené nehnuteľnosti zanikli zo zákona a z toho dôvodu je Správa katastra Topoľčany povinná vykonať záznam zániku týchto záložných práv v zmysle návrhu žalobcu na vykonanie záznamu zániku záložných práv podaného Správe katastra Topoľčany dňa 14.10.2008.

Rozhodnutím správneho orgánu je každé rozhodnutie, ktorým sa menia, rušia alebo môžu byť priamo dotknuté práva a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb.

K uvedenej problematike už Najvyšší súd Slovenskej republiky judikoval (R96/1994), pričom vyslovil, že vykonaním zápisu vlastníckeho alebo iného vecného práva záznamom do katastra nehnuteľností nevznikajú, nemenia sa, ani nezrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb. Vykonanie zápisu záznamom do katastra nie je teda rozhodnutím správneho orgánu v zmysle § 44 ods. 3 OSP a preto takýto zápis údajov formou záznamu do katastra nemôže byť predmetom preskúmania súdom v konaní podľa druhej hlavy piatej časti OSP.

V prejednávanej veci je však otázne, či v súlade s ústavno konformným výkladom jednotlivých ustanovení katastrálneho zákona a ustanovením piatej časti OSP je možno postupovať aj v danom prípade. V danom prípade je totiž potrebné vidieť v prvom rade tú skutočnosť, že nedošlo k vykonaniu záznamu správnym orgánom.

Jednou zo zásad vyjadrených v čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky je ochrana vlastníctva a tým aj inštitútov, ktoré túto ochranu zabezpečujú, pričom záložné právo nepochybne spadá do tej kategórie. Z uvedenej zásady aj v danom prípade vyplýva, že nestačí vec posudzovať len z čisto formálneho hľadiska, ale je potrebné vychádzať z podstaty veci. Správny orgán má chrániť vlastníctvo subjektu alebo iné právo súvisiace s vlastníctvom subjektu tým skôr, keď zistil dôležité okolnosti, ktoré vzbudzujú pochybnosť, či v danom prípade skutočne došlo k zániku záložného práva zo zákona. Vykonanie záznamu v katastri má evidenčný charakter, príslušný orgán však musí skúmať podmienky na takýto zápis a teda, či išlo o návrh podaný oprávnenou osobou podľa ustanovenia § 36 a 36a zákona, pričom príslušný orgán posúdi, či podaný návrh bol spôsobilý na vykonanie záznamu.

Za relevantne dôležité okolnosti v danom prípade považuje Najvyšší súd SR skutočnosť, že žalobca vedie s vedľajším účastníkom konanie o žalobe, v ktorej sa primárne bude posudzovať existencia záložného práva, pričom uvedená žaloba bola podaná na Okresný súd Topoľčany dňa 28.6.2006 pod sp. zn. 8Cb/123/2010, ako aj zistenie správneho orgánu, že k návrhu na vklad časti majetku T. S., a.s. T. do dcérskej spoločnosti T. T. formou nepeňažného vkladu bol na správu katastra Topoľčany priložený aj súhlas záložného veriteľa a to S., s.r.o. Ž. a ďalej záznam zo zasadnutia rady veriteľov a.s. T. S. T. zo dňa 10.2.2007, ktorý obsahoval súhlas rady veriteľov s vkladom majetku T. S. a.s. do majetku T. T. Z uvedených dokladov pritom vyplýva, že existenciu záložného práva akceptovali obidve organizácie, na základe čoho je zapísané záložné právo na LV č. X. k.ú. T.

Z uvedeného vyplýva, že napadnuté listy ako oznámenia Správy katastra Topoľčany žalobcovi prečo nevykonali zápis zániku záložného práva, aj keď nespĺňajú všetky formálne znaky správneho rozhodnutia v podstate dostatočne odôvodnili odmietnutie vykonania záznamu o zániku záložného práva, pričom súd je toho názoru, že dané podania je možné považovať za rozhodnutia, aj keď neboli vydané vo formalizovanom procese, keďže majú dostatočný rozsah odôvodnenia a sú z tohto aspektu preskúmateľné. Vzhľadom na uvedené je potrebné považovať postup Správy katastra Topoľčany za zákonný, keďže v prípade, že by

žalobca dosiahol vykonanie záznamu zániku záložného práva v rámci katastrálneho konania a následne previedol dotknuté nehnuteľnosti na inú osobu nastal by nenapraviteľný právny stav, ktorý by nebolo možné zvrátiť ani v prípade nesprávnosti právnych záverov a neoprávnenosti nárokov T. T., a.s. v konaní o určovacej žalobe správnosti záverov S. a oprávnenosti jej námietok. Ak by totiž tretia osoba nadobudla nehnuteľnosti pri vynaložení náležitej starostlivosti, pre vedľajšieho účastníka by zánik záložného práva predstavoval nezvratnú ujmu, nakoľko konvalidovať takto vzniknutý právny stav by bolo nemožné.

Návrh na vykonanie záznamu o zániku záložného práva je možné podľa Najvyššieho súdu SR realizovať až po právoplatnom rozhodnutí vo vyššie uvedenom konaní o žalobe, resp. s podaním návrhu na vykonanie záznamu o zániku záložného práva záložným veriteľom, alebo s jeho súhlasom.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a s ohľadom na charakter súdneho prieskumu zákonnosti a postupu orgánu verejnej správy odvolací súd zmenil rozsudok prvostupňového súdu tak, že žalobu zamietol.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 246c a § 224 ods. 2 OSP v spojení s § 250k ods. 1 OSP neúspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 7. decembra 2011

**JUDr. Jana Henčeková, PhD., v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia:

Andrea Jánošíková